

คำนำ

อธิการบดี มหาวิทยาลัยศิลปากร

การรำลึกถึงบูรพาจารย์ผู้สร้างคุณงามความดีให้ไว้แก่ประเทศชาติ เป็นการแสดงกตัญญูตบเทวีตาของวิญญูชนพึงปฏิบัติ เป็นคุณธรรมนำมางคมมาสู่ชีวิต และส่งผลให้สังคมยั่งยืน

อาจารย์เพื่อ หริพิทักษ์ เป็นนักศึกษารุ่นแรกของโรงเรียนประณีตศิลปกรรม ก่อตั้งขึ้นโดยศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ใน พ.ศ. ๒๔๗๖ ท่านมีจิตศรัทธาในศิลปะ ทำงานศิลปะด้วยความรัก เลื่อมใส ศรัทธา ไม่ได้หวังผลตอบแทน ท่านเคยกล่าวกับลูกศิษย์ใกล้ชิดว่า “ฉันอายุที่จะขายงานศิลปะ เพราะงานศิลปะทุกชิ้นเปรียบเสมือนเลือดและเนื้อของฉัน” ด้วยปณิธานที่ถูกต้องและแรงกล้าได้ส่งเสริมให้ท่านประสบความสำเร็จในงานจิตรกรรมสมัยใหม่ที่ก้าวหน้าที่สุดในประเทศไทย

แต่สิ่งที่เป็นคุณูปการที่ใหญ่หลวงต่อประเทศชาติคือ การไม่ติดในลาภสักการะที่ได้จากรายได้จิตรกรรมสมัยใหม่ของตน มีนักสะสมศิลปะต้องการซื้อหามาครอบครอง ท่านหยุดทำงานจิตรกรรมสมัยใหม่ หันมาทุ่มเทชีวิตให้กับงานอนุรักษ์จิตรกรรมฝาผนังในประเทศไทย เป็นคนแรกของประเทศไทยเดินทางไปคัดลอกจิตรกรรมฝาผนังที่กำลังจะสูญสลายไปตามอายุขัยแห่งวัฏศตวรรษมาเป็นสมบัติราชการไว้ให้นักศึกษาได้ศึกษา ท่านยังเป็นผู้ขอเปิดรายวิชาวิจัยศิลปะไทยโบราณทำการสอนด้วยตนเอง ขึ้นที่คณะจิตรกรรมฯ มหาวิทยาลัยศิลปากร ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๒ จนถึงปัจจุบัน ปัจจุบันมีมหาวิทยาลัยต่างๆ เห็นความสำคัญได้นำแนวคิดนี้ไปเปิดสอนอย่างแพร่หลาย

ด้วยคุณงามความดีของท่านอาจารย์เพื่อ หริพิทักษ์ ที่กล่าวมา ท่านจึงไม่ใช่บูรพาจารย์ศิลปะสมัยใหม่และการศึกษาศิลปะไทยโบราณของมหาวิทยาลัยศิลปากรแต่ท่านเป็นบูรพาจารย์ของศิลปินสมัยใหม่และการศึกษาศิลปะไทยโบราณของประเทศไทยโดยแท้

ในวันที่ ๒๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๓ เป็นวันคล้ายวันเกิดครบ ๑๐๐ ปี มูลนิธิเสรีธรรมภาค-นาคะประทีป และมหาวิทยาลัยศิลปากร มีความประสงค์จะประกาศคุณงามความดีของท่านอาจารย์เพื่อ หริพิทักษ์ พร้อมปลุกมโนสำนึกคุณค่าของศิลปะไทยโบราณ อันเป็นมรดกทางสติปัญญาของครูอาจารย์ศิลปะไทยโบราณที่ได้สร้างไว้ ปรารถนาให้อนุชนรุ่นปัจจุบันและอนาคตได้ตระหนัก และสืบสานคุณค่านี้ไว้ให้ยาวนานอยู่คู่กับประเทศไทยตลอดไป

ในการจัดนิทรรศการฯ ครั้งนี้ในนามของมหาวิทยาลัยศิลปากร ขอขอบพระคุณหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่ได้กรุณาให้ทีมงานศิลปะมาจัดแสดงฯ ทำให้นิทรรศการครั้งนี้เป็นบันทึกประวัติศาสตร์ศิลปะสมัยใหม่ครั้งสำคัญอย่างยิ่ง

นอกจากนี้สำนักงานศิลปะร่วมสมัย กระทรวงวัฒนธรรม โอนเงินงบประมาณมาสนับสนุนการพิมพ์สุจิตร์สมทบกับเงินงบประมาณแผ่นดินของมหาวิทยาลัยศิลปากร จึงทำให้เอกสารทางประวัติศาสตร์ครั้งนี้มีความสมบูรณ์ และสมเกียรติผู้ทำคุณงามความดีแก่แผ่นดิน

นิทรรศการฯ กำหนดเปิดวันอังคารที่ ๑๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ แสดงถึงวันเสาร์ที่ ๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๓ หลังจากนั้นจัดแสดงนิทรรศการสัญจรที่หอศิลป์ มหาวิทยาลัยของรัฐในภูมิภาค และหอศิลป์เอกชน รวม ๑๐ แห่ง

ในวาระสำคัญนี้ มหาวิทยาลัยศิลปากรขอขอบพระคุณ นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม ให้เกียรติมาเป็นประธานเปิดนิทรรศการฯ ครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง

มหาวิทยาลัยศิลปากรมีความรู้สึกเป็นเกียรติที่ได้จัดงานนิทรรศการฯ และเชื่อมั่นว่าจะมีส่วนสำคัญปลุกมโนสำนึกคนไทยให้เห็นคุณค่าศิลปะไทยร่วมสมัยและศิลปะไทยโบราณสมเจตนาารมย์ของท่านอาจารย์เพื่อ หริพิทักษ์ สืบไป

อาจารย์ ดร.อุทัย ดุลยเกษม
อธิการบดีมหาวิทยาลัยศิลปากร